

Inflation og renteforhøjelser

31. oktober 2022

Temperaturen på den danske økonomi

Dansk økonomi befinder sig med al sandsynlighed i slutningen af en højkonjunktur. Vi har gennem de sidste mange år oplevet faldende renter og ekstremt lave renteniveauer, lav inflation og faldende arbejdsløshed.

Vi befinder os nu i en helt anden økonomisk fase. Renterne er banket i vejret, inflationen er steget historisk meget og de geopolitiske spændinger er steget voldsomt, særligt efter Rusland invaderede Ukraine.

Helt grundlæggende er inflation en vedvarende stigning i det almindelige prisniveau. Det betyder med andre ord, at prisen på varer og tjenester generelt set stiger, så vores penge bliver mindre værd. Man siger typisk, at en årlig inflation på cirka 2 procent er det, centralbankerne sigter efter. Det vil sige, at hvis en vare koster 100 kroner i år, så skal den gerne koste 102 kroner om et år.

Inflationen i Danmark steg fra 9,9 procent i august 2022 til 11,1 procent i september 2022. Det er det højeste niveau, der er målt siden november 1982. Det er især højere energi- og fødevarerpriser, der sender inflationen op. Skruer vi tiden tilbage til september 2021, så lå inflationen til sammenligning på blot 2,2 procent. Inflationen er simpelthen banket i vejret i et tempo, vi kun tidligere har set i forbindelse med verdenskrigene, Korea-krigen i 1950 og under oliekriserne i 1970'erne.

Hvorfor er vi endt her?

Centralbankerne har siden finanskrisen stået i centrum for den økonomiske politik med historisk lave renter og køb af obligationer i enorme mængder. Særligt under corona-krisen, har centralbankerne ført en ekstremt ekspansiv finanspolitik. Fx er det ECB's (Den Europæiske Centralbank) skyld, at vi herhjemme har haft negative renter. Det skyldes, at vi i Danmark fører en fastkurspolitik overfor euroen.

Centralbankerne forsøger, ved at hæve renterne, at dæmme op for den høje inflation. Ved at hæve renterne bliver det dyrere for virksomheder og forbrugere at låne penge, samtidig med det bliver mere attraktivt at spare penge op i banken. Men det er en svær balancegang i Europa, da mange lavindkomstlande er i – eller tæt på – en uholdbar gældssituation.

ECB-fællesskabet har med andre ord internt modstridende ønsker, selvom det udadtil er målet at have en inflation på ca. 2 procent. De sydeuropæiske lande foretrækker en lav rente, så det ikke hæmmer deres vækst for meget, og så de fortsat kan tilbagebetale deres gæld,

Kontaktoplysninger
Mathias Lehto Løfgren
Finans- og Huslejechef
malpe@kab-bolig.dk

Morten Andersen
Økonomisk konsulent
moran@kab-bolig.dk

hvorimod landene i Mellem- og Nordeuropa ønsker at bekæmpe inflationen og dermed hæve renten.

Der vil være en markant risiko for, at centralbankerne ikke rammer helt i plet med doseringen af rentepolitikken. Strammer man for lidt, vil inflationen bide sig fast. Strammer man for meget, kan økonomien unødigt blive skubbet ned i en hård tilbagegang med høj arbejdsløshed til følge.

Hvordan påvirker det Danmark?

For nylig hævede ECB renten med 0,75 procentpoint, men den danske Nationalbank gik ikke fuldt ud med. Det skyldes, at den danske krone ligger til den stærke side i forhold til euroen. Ved at give lidt snor til renten i ECB, leverer man lidt lettelse til den stærke krone. Nationalbanken hævede renten med 0,60 procentpoint.

Renteforhøjelserne er under alle omstændigheder ganske kraftige. Og de er yderst velkomne i indsatsen med at få bugt med den højeste inflation i Danmark i 40 år.

Hertil har vi også set renterne på danskeres indlån i bankerne være påvirket af renteændringer fra ECB og Nationalbanken. I KAB-Fællesskabet bliver indestående på bankkonti nu forrentet positivt. Men på den anden side er det også blevet væsentlig dyrere at låne penge i banken og hos kreditforeningerne.

De stigende renter påvirker også finansiering til boligafdelingerne. Det er blevet dyrere at optage forbedringslån til ustøttede arbejder. Det gælder både banklån og realkreditlån.